

# НА ВЕСЕЛО!



# ІРИНЕЙ ЧАБАНРУК

**НА ВЕСЕЛО**

**I. CHABANRUK**

# **WITH HUMOUR**



**UKRAINIAN WRITERS' ASSOCIATION  
"SLOVO"**

**TORONTO, 1991**

ІРИНЕЙ ЧАБАНРУК

# НА ВЕСЕЛО



ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ  
"СЛОВО"

ТОРОНТО, 1991

Обкладинка: В. Беднарський  
Ілюстрації: І. Яців

## СЛОВО ПРО АВТОРА

Читач, що познайомиться із збіркою гуморесок Іриней Чабанрука "На весело", напевно захоче познайомитися ближче з автором цієї книжки.

Іриней Чабанрук - це літературний псевдонім Івана Боднарчука, відомого українського письменника, автора повістей, оповідань, нарисів.

Іван Боднарчук не тільки відомий автор, але й невтомний працівник на громадській ниві у ділянці шкільництва, як відомий інспектор українських шкіл у Канаді. Він відбув дві подорожі по Канаді з метою інспекції українських шкіл. Репортажі з цих обстежень появилися книжкою "До рідних причалів", що була відзначена на конкурсі Українського літературного фонду ім. Івана Франка в Чикаго.

Довгі роки дописував Іван Боднарчук до української преси - газет і журналів; свої ж фейлетони поміщував у журналі "Лис Микита" під псевдонімом Іриней Чабанрук.

Тепер у друку п'єса Івана Боднарчука з життя УПА "Над Черемошем" та готуються до друку п'єси для дітей і молоді "Квіточка прибраній матері" та збірка оповідань для дітей "За Збруч".



## КІЗОНЬКИ І МІСТОК

Я прийшов до цієї громади обстежити школу. Зустрів мене господар.

-- Голови нашої нема, вона працює в муніципалі, тут усім я, - сказав господар.

-- Як ваша школа? - питаю.

-- Наша школа, я б сказав, під кожним оглядом - гарна, - сказав і завів мене в церкву. У церкві жінки мили лавки і про щось дуже весело оповідали одна одній, бо регіт їх линув аж за браму. Як ми увійшли, то вони притихли, трохи насупились, святці на образах ніяковіли з дива і сорому, а жінки не переставали хіхотатись під лавки. Господар обвів мене навколо престола, повів на хори, а потім у підвал.

-- Хочу вам показати, яке то ми тут зробили кольосальне діло, ю ноу? Тут цієї галі не було. Наші батьки будували церкву і зробили найбільшу дурницю, яку тільки могли, збудувавши її на звичайному фундаменті по-старо-крайовому. Церква без галі ніц не варта. Ю. ноу, ми викопали цей салер, збудували галю і тепер маємо тут все, що хочете: забави, весілля, бінго, шавери та всякі-всякі інші підприємства.

-- А де ж школа? Я школу хочу бачити...

-- І школа тут.

На червоній куртині зависло дві дитячі голівки. З'явилися і сховалися.

-- То таке, знаєте: старих учителів ми відправили, бо вони не знають добре англійської мови і наших теперішніх

дітей не розуміють, ю ноу. Ми взяли нову вчительку. Наша вчителька дуже гарна дівчина...

Він підійшов до сцени, підніс кінець червоної, мов запаска, куртини, в отворі ми побачили учительку з дітьми. Учителька справді гарна дівчина.

Діти сиділи за одним довгим столом, збоку гойдалась причеплена до куліс таблиця, учителька із словником, мов евангеліє, сиділа за столиком, покликаючи по одному учневі до столу. Діти, що мов чекали на свою чергу, придумали при столі цікаву забаву. Вони посилали з одного кінця стола у другий кінець кругленькі жолуді. Забавка ця була не без цілі, вона викликала у дітей увагу і захоплення. Ті діти, що вже були коло вчительки, викрадались на вулицю: дітей у класі маліло. На оранжевому кущику за вікном сиділа погідна осінь.

Учителька покликала до столу маленьку Елсі.

-- Де ти читаєш? - запитала. Елсі розгорнула книжечку на сторінці з картиною, на якій біля містка паслась кізонька.

-- Читай! - сказала вчителька. Елсі пошкрябалась пальчиком за вухом, крутнула голівкою і благальний свій погляд зупинила на вчительці.

-- Моя мама вміє це читати, - сказала.

-- А ти не вмієш!

-- Я вмію, але я забула, як читати.

-- То читай за мною! - сказала вчителька. Елсі слово в слово чемненько читала за вчителькою.

-- Чи ти знаєш, що таке кізонька? - запитала вчителька. Дівчинка вибачливо заперечила білою, мов повісмо, голівкою.

-- Не знаєш, то я тобі скажу, - сказала вчителька - гарна

дівчина. Вона розгорнула євангеліє-словник. Довго-довго його перелистковувала (в той час дівчинка завернула голову до столу, за яким сиділи учні і прислухалась їхній забаві), Не знайшовши такого слова, вчителька відсунула словник, змахнувши рукою, ніби сказала: "до нічого ці словники!"



-- То може знаєш, что таке місток? - запитала в дівчинки. (Уся розмова, крім слів із книжки, велась по-англійському). Дівчинка серйозно застановилась над словом "місток". Оглядала образець, літери, нахиляючись голівкою з усіх боків, а тоді, наче б угадала, сказала: "Ай тінк - місток, іт із "містейк". У церкві вибухнув жіночий регіт і змішався з веселим сміхом учнів за столом.

-- Ну, яке ваше враження? - запитав мене господар при виході із залі.

-- Учителька ваша справді гарна дівчина, а враження смішне, - сказав я сумовито.

## НОВІ І СТАРІ МЕТОДИ

Одного разу, коли молоді батьки-професіоналісти зібралися при картах, слово по слову, та й зійшли на мову.

-- Сором нам, що ми пройшли університети, маємо дипломи, а тут такі старики-кожушники будуть втирати нам носа, що не вчимо своїх дітей говорити українською мовою. Треба щось придумати.

-- Що придумаете? Самі мусимо вчити їх, але страшенно в нас мало часу.

-- Ой, мало, мало, - потвердив другий, перемішуючи талію карт.

-- Панове, є вихід, - прорік інженер, що мав уже щось зо чотири патенти на різні винаходи. -- Я читав, що якийсь Чілтон винайшов уже такого механічного поліглота, який говорить різними мовами, і не тільки говорить, але й навчає.

-- То чому нам не скластися на такого "Чілтона", щоб, навчив наших дітей говорити?

-- Чудово! Аби гроші. Давайте, панове.

Ще цього самого вечора при картах скинулися на "Чілтона".

-- Хай заткаються! - казали, скидаючи на купку доляри.

На другу суботу, як позвозили своїх дітей до школи, в парафіяльному підвалі стояла в куті велика темна скринька з різними такими кнопочками і циферблятами.

-- Чи то наш "Чілтон" уже прийшов?

-- Він, - потвердив сторож.

-- Чому ж не говорить? - Стали оглядати його з усіх боків.

-- То пускайте його в рух. А ви, діти, сідайте і слухайте.

Сторож походив коло "Чілтона", покрутив, і ні звуку.

-- На, маєш! -- Станули кругом чорної скриньки професіоналісти. Чому не говорить?

-- А чи я знаю?

-- Ще, видно, не вклали в нього тої частини з багатомовністю і багатокультурністю, -- пояснив інженер.

Аякже, ще в нього чогось не вложили, - потвердив сторож загадочно.

-- Ти, Майк, так говориш, якби знав його секрет, -- завважив котрийсь.

-- Та роби щось, ми ж дали гроші!

-- Нема що, -- почухався за вухом сторож. Попробуємо стару методу. Гей, Івасю, ходи но ти сюди, до мене. Сюди, сюди, поза того "Чілтона". А ще ближче!

Тут сторож пропхав голову хлопчини в отвір скриньки, стягнув ремінь та по спині, по спині.

-- Болить? А як ти звешся?

-- Ой, болить! - почулося з "Чілтона".

-- Івась хто?

-- Івась Лубович.

-- А любиш свою маму?

-- Лублу! почулося з "Чілтона".

-- І будеш говорити так, як вона говорить?

-- Буду...

-- Ото тобі раз "Чілтон"! -- стискали професіоналісти сторожеві руку за лекцію рідної мови. -- Дякуємо за методу.

-- І вам вона допомогла б, - потвердив сторож.

# ЗАПУСКАЙМО БОРОДИ

(З дискусійних вечорів на Заході)

Доповідь -- "Наше шкільництво і завдання": Виголошено із сантиментом.

*Голова:* Просимо ставити запити! -- Розглянувся по залі. -- Нема, то нам нічого іншого не залишається, як подякувати прелегентові.

*1-ий дискусант:* -- Я маю запити до прелегента.

*Голова:* Прошу.

*1-ий дискусант:* Пане предсіднику, високопреподобні отці, шановні добродійки, пані й панове, дорогі наші діти! Дітей, правда, нема, але ми звикли до них звертатись, хоч їх і нема, бо про них мова, то і я так кажу. Я не люблю сантименту і не люблю, як хтось із сантиментом говорить. А прелегент нехай скаже, чи я правильний?

*Прелегент:* Так, ви правильні, ви зовсім правильні.

*1-ий дискусант:* Це все, що я хотів знати.

*2-ий дискусант:* Я, панове, в 1950 році об'їжджаючи Захід, не знайшов ані одної молодої людини, щоб могла сказати, що вона українець, хоч усі говорили українською мовою. Об'їжджаючи в 1960 році, я не знайшов ані одної молодої людини, що розмовляла українською мовою, але кожна одна могла сказати, що вона українець.

*3-ий дискусант:* А я думаю, що я буду правильний коли скажу, що в нас не батьки розказують, а діти, і це зовсім правильно, бо наші діти вусаті бродаті, а батьки без

вусів, то звісно, що старших треба слухати. Це не запит.

*4-ий дискуснт:* Добре прелегентові говорити. Говорити легко. Але най він там у КУК знайде системи, як постригти наших чупратих, немитих і неголених дітей!

*Прелегент:* Панове! Я ножиць із собою не брав, техніки цієї не знаю і не їхав стригти бороди ваших дітей. Я й не сподівався, що така робота чекає мене.

*5-ий дискуснт:* А я вам скажу, панове, що ви всі неправильні. Ви не знаєте на чому стоїте й про що говорите. Послухайте мене. Я якось раз зайшов до домівки, де сходяться наші вусаті й бродаті діти. Коли дивлюсь, а в куті сидить у пошарпаній одежі немита з найбільшою бородою і найдовшими вусами дитина. Питаю, хто це. Кажуть, - це священик. Я вам скажу, панове, що я із співчуттям і найбільшою пошаною до цієї людини. І скажу вам, що, як ми хочемо, щоб наші діти не відійшли від нас, щоб вони були з нами, то ми повинні, як цей священик (особливо наші провідники, священики, вчителі), не стригтись, не митись і не голитись...



*6-ий дискуснт:* Я прошу слово. Ми до раня будемо говорити й ні до чого не договоримось, бо все це в комин. Я пропоную, щоб від завтра, ми, -- вчителі і священики, -- перестали вмиватись, голитись і стригтись, щоб стали запускати собі вуса й бороди.

## УСУЧАСНЕНА ШКОЛА

Простора ясна кімната -- це вже не темний підвал. За круглими столами сидять учні, попивають "кока-колу", -- перед ними пороздирані торбинки смаженої кукурудзи. Якось дзвінок зашвидко віддзвонив перерву, і вони докінчують свою перекуску. Поміж столи проходиться вчителька. Учні підносять їй відкриті торбинки з кукурудзою, картопелькою -- частують. Ніяково їй відмовлятись. Кожне тут хоче вчительку потракувати, в учительки всі діти рівні.

-- Кінчайте, діти, будемо читати. Читай, Джері! Джері розгортає книжку на третій сторінці, не зводячи очей з учительки, машинально водить пальцем по рядках, викрикуючи: "Тут є тато і мама!"

-- Ні, сину, -- каже вчителька, -- тут уже нема тата й мами. Тато й мама були на другій сторінці, тут уже баран!

-- Тут уже не-ма та-та й ма-ми, тут є ба-ран! -- проказує Джері за вчителькою.

-- Де ж ти водиш пальцем? Що ти читаєш? Чи ти бачив коли барана? Скажи, як каже баран!

-- Бе-е-е-е! Бе-е-е-е! Бе-е-е-е-е-е! -- заблеяла кляса.

-- Тихше, діти, а то почують люди, скажуть, що це не школа, а якийсь звіринець!

-- А що це буде? -- питає вчителька Джері, -- указуючи пальцем на "індика".

-- Це "туркі", -- каже Джері.

-- Ні, сину, бачиш, підписано -- "індик".

-- Підписано "індик", але намальовано "туркі".

-- Прошу вчительки, він сам турок, -- каже Настуся.

Діти підхоплюють веселий сміх.

-- Читай далі, Джанку!

-- Я, прошу вчительки, не знаю де я є.

-- На сторінці п'ятій, -- каже вчителька.

-- Так, але він читає "Марусю", а я читаю із "Шклянки".

-- Читай ти, Піт!

-- Я також не знаю, де я є, бо я читаю "Рідний край".

-- У кого, діти, "Маруся", в кого "Шклянка", а в кого "Рідний край"?

-- Я не люблю Рідний край!

-- Я люблю Марусю!

-- А я волію шклянку, -- закричали діти.

У клясі гамірно й весело. Мелодійно звучить українська розмовна мова. Як учителька запропонувала одну книжку, то діти зірвались із-за круглих столів, готові йти на страйк. Але в цій хвилині відчинились двері, а в них з'явилась якась жінка.

-- Я перепрошую, я у справі формальній! Чую, що тут збирається міняти підручники. Я хочу сказати, що я як мама, також маю мати слово у цій справі. Ходи сюди, Джанку! Подай свою "Марусю". Ану, дивіться, що цій книжці бракує? Усі діти мої перевчились із неї, від найстаршого до наймолодшого, Та й усі повиростали. Богу дякувати, великими. Що цій книжці бракує, питаю вас! Вона ще зовсім добра. Бракує всього одного листка й через це вже міняти книжку? А що я із цею книжкою зроблю? На смітник же її не викину!

Десь далеко за стіною прoderчав електричний дзві-

нок. "Дзвінок, дзвінок, дзвінок!" -- закричали діти, сплеснувши в долоні.

-- Ну, то помолимося, -- сказала вчителька, -- помолились, що вже дзвінок, -- додали діти.

.

## ЯК ТРЕБА ГОВОРИТИ

Кажуть, що цього року на учительських курсах у Торонті магістер Манастирський прочитав учителям дуже корисну лекцію, як не треба говорити. Він галичанин, тож найбільше разять його вухо галичанізмами.

Це, кажуть, дуже корисна була лекція, але досить обмежена. Треба йому більше прислухатись до наших розмов, щоб збагатити свій словник. Тож дозвольте, що для збагачення його словника зайвих слів додам ще оце підслухане.



Тільки боюсь, що як пічне він викорінювати галичанізви, русизми та й сучасну дуже популярну тут мову, то взагалі перестанемо "говорити".

На одній нашій оселі відбувався пікнік. Зустрілись дві жінки: білява з чорнявою.

Білява: Я, їй богу, не розумію, по-якому ви оце говорите!

Чорнява: Я так говорю, як ні небіжка нені навчила...

Білява: Значить, мати ваша!

Чорнява: Мати ваша у нас не говорили, казали, що це так москалі матюкаються...

Білява: Нужно звать "мати", а не інакше...

Чорнява: Хай вам буде "мати", а в мене була "нени".

Білява: У вас, розумієте, усе з-польська. А у нас був свій язик...

Чорнява: Краще тримайте той свій "язик" за зубами!

Здавалось зараз між жінками наступить двобій, але з'явились тут їхні чоловіки.

Чоловік 1-ий: Чого ви, жінки, ругаетесь, пішли б випити дрінка.

Чоловік 2-ий: Каман, побачимо, як наші бойси танцюватимуть.

Білява: Да, денц -- це понятно, само по собі, а дрінка нужно випить!...

Чорнява: Я бігме не п'ю, най мій за мене вип'є...

І пішли! Одні на дрінка, а другі підперти культуру...

## ІЗ КОНГРЕСУ КУК

Зустрінулися два куківці при горілці.

-- Ви не на бенкеті?

-- А ви?

-- Нема дурних, тут за п'ятку вип'єш і закусиш, а там грошики беруть, а випити, то й понюхати не дають...

-- Ви, східняк, чи західняк?

-- Я так і не так. З дому західняк, а тут східняк. А ви?

-- А я з дому східняк, а тут - західняк.

-- То кого там вибрали, східняка чи західняка?

-- Та, ніби, західняка, із Саскатуну.

-- Ну, то нарешті... рушили на захід. А казали, що піде КУК на Схід.

-- То вже так -- світ іде в переміт: був головою отець -- людям не вгодив, прийшов адвокат, зазнав багато страт, не вгодив і канадець, -- Новосад сказали, що нашому народові треба психіатра, щоб завів якийсь новий лад, патріярха.

-- То він від СУС - СУСК, а чи від БУК?

-- А господь його знає, тепер уже не розбереш, хто лиш може -- переможе.

-- Ну, то дай Боже!

-- Дай, Боже, що людям гоже!... А нам що?

Хильнули по чарці і закусили...

## ПРОМОВА ПРОГРЕСИСТА

... Ану, товариші, подивімся собі в зад, як то колись наші члени стояли, а як вони нині стоять. Колись ми хат не мали, машин не знали, хатою нам був наш робітничий дім. Тут ми ночували й днювали. Жінки наші пироги ліпили, а ми в карти й на сцені грали.

А що тепер нам лишилось? Ми спаніли й перестали бути пролетаріями. Ми ще співаємо: "Буржуїв за буржуями, всіх до одної ями... будем бить, будем бить!" Ну, то кого будем бить, як ми самі буржуями стали. У нас свої дома, авта, повні банки грошей. Але як не як, а яма залишилася перед нами.

Я не хотів би до одної ями з буржуями. Нам пора подумати про свій цвинтар, щоб не лежати між хрестами.

Отож, скажу вам, я пішов до нашого мейора міста, щоб дав нам площу на окремий цвинтар. А він зі мною за панібрат. Каже: "Майк, є готова площа, тільки треба проклінувати. Каже, йдіть клінуюте і лізуйте. Але лізуйте, щоб вона нам не стояла пустою. Чуєте, товариші і товаришки? Ідіть клінуюте і лізуйте, щоб тільки не з буржуями до одної ями! "Будем, будем клінуюте й лізувати, будем свою яму мати!"

# КУДИ НАМ, ІВАНАМ, КОЛИ ВСЕ ВЖЕ МАЄМО

(У 70-ліття УБСоюзу)

Ювілей 70-ліття Братського Союзу в нашому Торонті був успішний. Ювілеї в нас завжди успішні. Найперший його успіх був у тому, що проводив ним наш визначний інструктор копаного м'яча пан Скоцень. Другим успіхом було те, що програма ювілею була двомовна. Третій успіх - виступ голови пана Івана Олексина з головною промовою. Його промова не була про мову, що так дуже вже томить наших слухачів, а про фінанси. Вона була досить коротка й річева. Але, але... він не наголосив те, що мусів сказати наш довголітній алдерман, достойний Василь Бойчук. Він сказав: "Є три чинники, що можуть нас визволити, а це: фінанси, політика і спорт". Я посміхнувся під стіл. Отверезили мене гучні оплески. Мені було досадно, бо я не фінансист, не політик, не спортсмен. Я й подумав: чи не стати було мені на якомусь правому крилі? Або хоч в обороні, коли не на воротях? Глипнув на Івана Смолія. Я заздрих йому і співчував, що йому якось вдалось попасти за головний стіл між фінансистів. Куди нам, Іванам! -- подумав я і вийшов за поріг.

Є в нас фінанси, є політика і є спорт. Значить -- ми визволені! А чого нема? Чого нам ще хотіти? Так багато в нас політикантів! Я чомусь тепер уявив собі їх гравцями. Стріляють до воріт, але не завжди потрапляють. Хочемо

загнати голя, а доля тичить нам дулю. Ну, але маємо фінанси, маємо політику, маємо спорт -- ми вже визволені. Куди ж нам, Іванам, коли все вже маємо? Скажи нам, Лисе Микито!

## СЕСІЯ ВІЙТІВ

Відбулась у Вінніпегу Крайова Конференція КУК, щось на зразок, як сказав д-р Бойко, сесії війтів у краю. Тільки з тою різницею, що в краю старости наказували війтам, а тут навпаки. Між делегатами знайшлось декілька добрих балакунів, і вони маховим колесом справи обертали навколо себе. Хтось на самому вступі застерігав, що найбільшою проблемою у праці відділів - це балакуни. І треба великої дипломатії, щоб їх обійти.

Перший день обговорювалось справу мови та українського шкільництва. "Ясно, що інспектора треба, але якщо інспектора для українських шкіл, то тільки англomовного, -- каже п. Теличко, -- і то обов'язково такий інспектор повинен бути в кожній провінції, як не в кожному одному містечку".

-- Треба нам відкрити двері, -- додав хтось, -- бо діти товпляться до українства, а уряд дверей не відкриває.

Ні, панове, так далі не може бути, -- кричить хтось, -- це не господарка, коли бюджет її не переходить висоти бюджету одної складної організації. Нашій централі бракує розмаху!

-- Нам треба провінційних управ-відділів!

-- Ясно, що треба, але при цих відділах повинні бути свої департаменти: фінансів, політики, культури й освіти, шкільництва, пропаганди, зв'язків тощо.

Це все гарно, але чи не думаєте ви, що нам треба таки урядового представництва при Оттавському уряді?

-- Ясно, що треба і то представництва при кожному департаменті.

-- Що ж КУК зробив у цьому напрямі? -- заганяли КУК у кут.

Сидить сенатор Юзик задуманий -- прийдеться йому у двох державах працювати. Це першого дня. Кожен був піднесений на душі далекосяглими плянами. Від цього так, наче й погода в природі змінилась: прояснилось небо, потепліло, ніхто в цю пору погоди такої у Вінніпегу й не пам'ятав. Ішли ми до ліжка з надією прокинутись уранці в новій діаспорській державі.

Другого дня посходились усі на сесію свіжі, підбадьорені, в доброму настрою. На денний порядок прийшла справа вкладки. Зашелестіли програмки, умовк народ -- мовчить, мов степова трава. Десь вирвалось тихе зідхання, а після цього почалось:

-- Мені цікаво знати, чим ви кермувались при підвищенні вкладки? -- почулось з одного кута.

Бо й справді, що ви думаєте, що ми винайшли машинку робити гроші? -- озвався хтось у другому куті.

-- Ні, так далі неможливо! Ви тільки від нас грошей хочете, -- додав хтось у другому ряді.

-- Я теж проти цього, Ви, докторе Кальба, ради Бога, не приїздіть до нас по гроші, бо народ цьому дуже противиться, і в майбутньому говоритимете до порожніх лавок.

-- Це слушно підмітив мій передбесідник. Ви краще привезіть нам якогось доброго духа!..

І як пішло, як пішло! І ви побачили, як свіжа щойно збудована вчора наша держава, почала розпадатись: англо-

мовні інспектори від українських шкіл стали відпекуватись, діти у відкриті двері не товпляться, кандидати на президентів провінційних урядів стали резигнувати, представництво до уряду в Оттаві подалось до димісії.

Голова відділу з Монтреалу, п. Цехмістро, став домагатись звороту коштів за влаштування "Українського дня". Хтось подає внесок, щоб замість грошей дати відділові в Монтреалі похвальну грамоту. До цього внеску зробив хтось поправку, щоб розмножити похвальні грамоти, послільки це коштує усього п'ять центів від грамоти, і замість грошей нагороджувати людей праці похвальними грамотами. Довго ще над тими справами дебатовали, аж хтось ставить внесок. Він сказав: "Високопреподобний отче президенте, достойний сенаторе Юзик, хвальна президіє, високошановані пані й панове! Хай моє слово буде заключним словом, я за те, щоб не вносити в нас ніяких змін, а щоб було в нас, як було. Пропоную закінчити конференцію піснею "Іде згода в родині!"

Внесок був підтриманий, але відпав більшістю голосів.

## ІСУСЕ МИЛИЙ, МИ НЕ БАГАТІ...

Десь у якомусь там центрі, та не якомусь там, а таки у Культурному Центрі у Фльориді, -- зібрався народ, як годиться, на святу вечерю. На сцені відправа, в куті бара -- молитовний настрій. Було все, як годиться, коли б тільки не наднесло було в Культурний Центр некультурного Кирила Жвянду. Він сів собі в кутик. Священики своєї, а Жвянда жвяндить.

-- Чому це помолилось ще за весь православний народ, коли православні не моляться за нас, католиків? -- вигукнув під час молитви, а вірні, як стояли, повернули голови в сторону Жвянди.

Дехто посміхнувся, потакнув головою, а інші -- ні в цих, ні в тих.

-- Хто там розп'ятався? Замкніть йому пельку!

-- Видно, що чоловік не дочекався проскурки й хильнув собі чарку.

-- Не звертайте уваги!

-- Так, так! Помолимося ще за воїнство й королеву Єлисавету, -- продовжував, посміхаючись, Жвянда, а тут коляда: Бог Предвічний, Нова радість. Во Вифлеємі, і... Йдуть три празники в гості.

-- Та якби то три, а то йдуть, ідуть, ідуть і кінця їм немає, -- продовжував Жвянда. -- Іде Укака, йде Ліга, йде Сум, йде Пласт, іде УНО і йде УНРада...

-- Заткайте Жвянді пельку, хай не патякає!

-- Так, але чому разом не йдуть? Чому в один гуж не

тягнуть?! -- кричить Жвянда.

Виступив голова: "Ісусе милий, ми не багаті!"

-- Бреше! -- крикнув Жвянда, -- сорок юниць має й каже, що не багатий. Всі ми тут багаті! У Фльориді бідних немає!.. Ще тобі мало?! Фарисейство!

-- Заткайте пельку Жвянді!

-- Замкніть його в холодільню, бачите, що горяч на нього вдарила.

-- Таке Жвяндило й псує людям настрій.

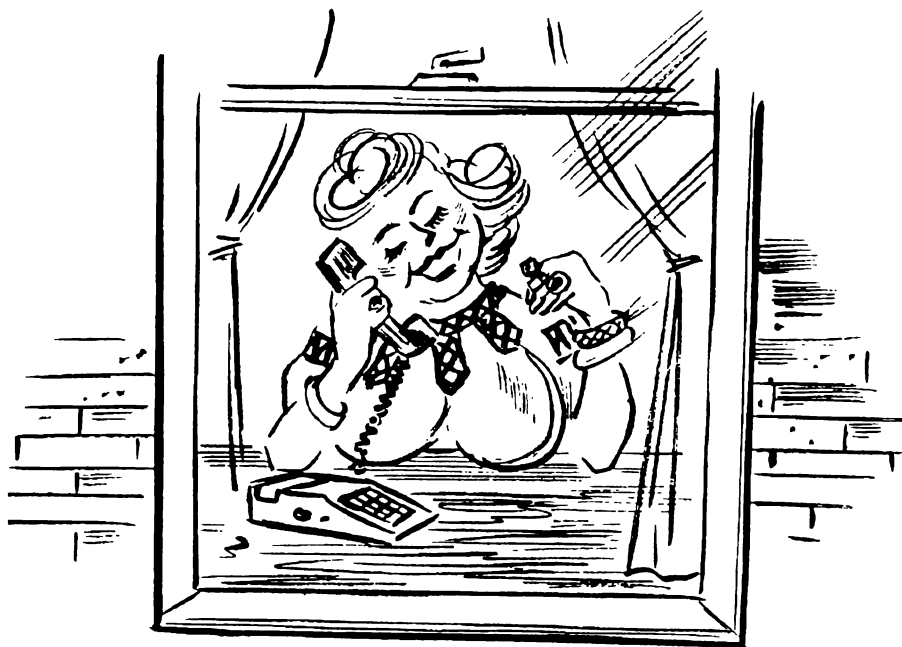
-- То що? Не маєш чим настрій поправити? -- кричить Жвянда, -- в куті бара.

Сперечання скінчилося, як виступив голова громади, подякувавши за коляду, попросив усіх підходити до бари.

## КОНКУРС ЖІНОК

Моя сусідка взялася за перо. Ну, що ж, щастя їй Боже! Не легке це діло, але похвальне. До речі, після останньої нашої програної, перо залишилося нам як єдина зброя проти ворогів та їх усякого роду зброї, включно з атомовою.

Жінки краще володіють зброєю, і треба їм поступитись. Багатьох чоловіків вони вже поклали на лопатки, а декого то й у полон узяли. Про Рахманного чули? Отож!



Моя сусідка живе навпроти мене -- вікно в вікно. Помиємось та й дивимось одне на одного. Тоді вона підносить слухавку, набирає номери. У мене дзвінок. Підіймаю слухавку, сідаємо навпроти вікон і бачимо одне одного мов на екрані. Надвечір'я, засвічує ялинку і місто проймається колядою.

-- Чули про конкурс? -- питає.

-- Про який це конкурс? Конкурс краси?

-- Ет, мудрагелі ви, чоловіки! Хочете йти дорогою "Нового Шляху" і робити бізнес на жіночій красі. А тут навпаки. Літературний конкурс! Звичайно, вас це не стосується, бо це конкурс для жінок. Конкурс на повість, героїнею якої буде жінка.

Я: А як з іншими персонажами? Чи всі інші теж мусять бути жінки?

Вона: Так, тільки жінки. Хоч, звичайно, можуть бути й діти, але рішуче без чоловіків.

Жінки й діти без чоловіків. Якось досить це сухо буде. Але чому ні? Може й таке трапитись. Скажемо, після затяжної війни залишились без чоловіків жінки й діти. Тільки й тоді є героями чоловіки, бо загинули на війні.

-- Я не сказала, що не можуть бути чоловіки. Чому ні? Можуть бути, але неодружені, бо тільки неодружені -- джентельмени.

-- Ага! Жінки, неодружені чоловіки й діти!

-- Так. Нежонаті, бо жонаті -- це садисти! Ви знаєте мого носорога. Через нього і я ніщо. Думаєте, не могла б я так писати, як Леся Храплива, або малювати, як Ліда Палій, чи грати, як Люба Жук? Усі вони ходили до школи попри наші вікна. Або, гадаєте, не могла б я бути мейором

міста, як Маруся Бек? Якби тільки був не зав'язав мені світ мій барило. Ви знаєте мого крокодила?! Він виссав з мене мій талант. Тільки й спокою, як на праці!

І тепер вона як сипоне, як сипоне! Я аж прію. Я не маю права оком моргнути. Я силкуюсь утримати ввічливу міну. Вона сипле, мов з решета. Відчиняються двері, входить її носоріг, барило чи крокодил. Вона не чує його, продовжує:

-- Як прийде та неділя! Ой, тяжкий то день! Як зайде до туалету, як пічне там митись, голитись та переспівувати антифони, тропарі й кондаки своїм телячим голосом... Господи, зглянься!

Носоріг стоїть над нею, а я вже потерпаю: як він зараз покладе на неї свою лапу, то з неї -- жаба. А вона продовжує. Тепер вона стала переспівувати, скільки в неї капелюхів, пальт, суконок, а далі скільки вона посвячує часу на організаційні справи, скільки вона прочитала цікавих книжок, бачила різних фільмів, оглянула країн, як багато вона пам'ятає, як мало важить, яка в неї інтуїція і яке м'яке волосся, які маленькі черевики вона носить та які широкі в неї знайомства, скільки пожертвувала вона грошей на різні цілі.

Він переслуховує її, підсміхаючись добряче, а потім схиляється на неї й закриває їй уста поцілунком.

А ялинка сипле і сипле на них свої іскри-зірочки.

## ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО КНИЖКИ

Жінки-членки накрили срібним посудом столи. Параскевія Цибань відкрила свято, а тоді попросила Анну Закус до перепровадження програми. Анна Закус попросила Василю Чепець учепити головній бесідниці корсаж. Василю Чепець учепила Марії Дудці корсаж. Анна Закус попросила Марію Губку представити бесідницю -- Марію Дудку. Марія Губка представила Марію Дудку. Марія Дудка, запишавшись, сказала: "Тут багато було такого сказано, на що я собі й не заслужила і гадала, що тут, ніби, не про мене мова, але мені однак дуже приємно, і я дякую місис Губці, що так файно мене представила".

Усі приємно посміхнулись, поплескали в долоні. Ціла ця в'язаночка нагадувала казочку про діда й бабу та собачку й Ріпку.

Марія Дудка читала реферат. Деякі місця були пропущені, або замінені іншими словами, бо реферат був з-перед війни: вилинялий і пожовклий, як горіховий лист, і нелегко було дати йому лад. Усі це добре розуміли й ніхто не дивувався.

Марія Дудка прочитала реферат, а потім Анна Закус попросила свого внука, Ніка, продеклямувати віршика "Моя мама". Треба признати, що малий Нік, хоч українського слова ані в зуб, проте визубрив віршика й відтарабанив його, як старий. Усі запитали, скільки йому років. А тоді оплескам не було стриму. А як перестали плескати, то предсідниця Анна Закус устала й сказала: "Велл,

теньк ю, Нік! А тепер ще заплещім і його мамі, що такий файний віршик уклала". Публіка плескала, і плескала, і плескала... І всім було смішно, радісно й весело.

Як скінчилась програма, то передсідниця запросила до слова ще й внука й вуйка Йвана. Вуйко Йван добув з кишені гаманець, а з гаманця якогось папірця, підійшов до мікрофона і сказав: "Шановна передсіднице, всесесніший отче, шановна добродійко, поважні пані й панове та вся українська святочна громадо! Мабуть, усі ви пригадуєтде собі оту зелену незграбну шафу, що стирчала отут, поки ми цей будинок не змодернізували. А була це шафа з книжками, порохом припала. Заваджала вона нам тут. У модерному приміщенні, такому, як оце ми зараз маємо, зовсім не пасувала. Наші боси винесли були її до гардероби, але й там їй було не місце, то ми віддали її для УВАН".

-- Для УВАН?!! -- зашуміли голоси з дива. -- Для УВАН?..

-- Ая, для УВАН! -- продовжував вуйко Йван. -- А тепер маємо листа від самого президента і до речі буде його тут прочитати. Бо тут свято книжки й про книжку мова. Послухайте бо... -- Читає: -- "Вельмишановні панове, немає в мене слів виразу, як приємно вразив мене ваш шляхетний жест. Такий цінний подарунок для нас -- книжки для нашої бібліотеки. Безумовно, це свідчить про вашу національну свідомість і високу політичну зрілість, якщо вже не говорити про українську жертвенність. Прийміть же вислови мого найщирішого признання, сердечної подяки й глибокої пошани до вас. Хай же вчинок цей послужить прикладом і для інших! Немає сумніву, що

за цим прикладом підуть й інші наші "Просвіти" й "Народні Доми! тут, на суцїй землі нашої діяспори, і світле майбутнє наше -- не за горами. Щасти ж вам Боже у вашій такій корисній для нашої діяспори праці".

Залунали оплески. Усі зводились на ноги й плескали, плескали, плескали. А потім, щось між собою пошушукали й піднесли голос: надіслати президентові УВАН подяку за листа, що причинився до звеличання свята книжки.

## НЕМА ЩО РОБИТИ

Я зупинився в одній громаді, щоб довідатись чи вона ще існує.

Потрапив саме на річні збори. В залі було кілька добре відомих мені уже старших людей. Голова, відкриваючи збори, тримав у тремтячих руках пожовклий папірець. Перед тим як почати збори, він звернувся до мене:

-- Питаєте, як ми існуємо? Ми існуємо, але нічого, сказати б, не робимо, бо нема що робити. Ви ж пригадуєте, як ми колись тут з вами гарували? І з рискалями, і з тачками, і діти з нами -- бо ж будували Просвіту. Будували й збудували. А тепер нема що робити, хіба що валити й перебудовувати. Чи як? Нас і сьогодні ніхто б тут не бачив, якби не оці річні збори. Дивіться, як надворі гарно! Сидіти б десь над озером, а не в задушливій залі... Ну, але ми зараз справимось, та й кому куди!

-- Перша точка наших зборів: відкриття й молитва. Відкриття вже відбулося, а тепер попросимо отця провести молитву.

Усі зводяться на ноги. Отець проказує молитву "Отче наш".

-- Другою точкою наших зборів, -- продовжує голова, -- будемо звітувати. Але, як знаєте, рік цей у нас був досить спокійний. Він якось так проскочив що й нічого було робити, то й нема що про таке звітувати. То ми приступимо до четвертої точки, а це вибору нової управи. Тут також таке: я обдзвонив усіх, а люди, як люди: дехто й

забув, що нині збори дехто виправдовується, що й не чув такого, щоб хтось його вибирав до управи, але всі вони сказали, що не матимуть нічого проти того, що їх виберемо й на цей рік. То я поставлю свій внесок під голосування - чи всі будете за тим, щоб їх поновно вибрати?

-- Усі! Одноголосно! -- докинув хтось.

-- Ну, як так, то тоді приступимо до останньої точки, а саме: закриття. Я закриваю і попрошу отця духовного проказати молитву.

Отець устав і проказав молитву, але цим разом уже не "Отче наш", а "Богородице Діво, радуйся".

Я, помолившись з людьми, оглянув будинок. Будинок ще кріпко тримається. "Ой, ще довго нічого буде робити цим людям!" -- подумав я.

## ПОМИНКИ

У сусіда Харитона померла жінка. Затемнились вікна. Чим більша гора квітів, тим сумніше. Чим більше засвічено свічок, тим розпучливіше. Харитон ходив, мов не свій. Чим розважати людину в горю? Хоч небіжка, уважати, не три кути тут тримала, вона була вутлого здоров'я, і одного не витримала та є щось у жінки, крім того, що вона хатні кути тримає. І для того влаштовано ці поминки: щоб небіжку пом'янути, а Харитона розважити в горі.

Як тільки віднесли жінку на цвинтар, на вічний спочинок, зібрались на поминки: сусіди, кривні близькі й далші. Була рідня і з Вінніпеґу. Померла жінка, то ж не будемо собі тут смішки стругати - гріх із людського горя насміхатись. Зібрались, свояки за довгі столи. Жінки наготували всього удосталь, Харитон поставив на стіл декілька різного ґатунку пляшок горілки. І, звісно, ніякі гори квітів не внесуть у хату стільки настрою, запаху і втіхи, що сивуха. Люди частувались, гуторили, тільки Харитон спершивсь на одвірок, хлипав, мов пізня осінь.

-- Ану, гей, Харитоне, та не будьте дитиною!

-- Чуєте, Харитоне, до вас п'ється!

-- Умерла, хай з Богом спочиває, царство їй небесне, а живим живе гадати.

-- Правда, плачем її не повернеш.

-- Господи, всі повмираємо...

Це після першої чарки. Після другої пом'янули небіжку, а після третьої стали розважати Харитона. Зразу із

співчуттям, а потім (десь після четвертої) -- гумором.

-- Таж ти ще молодий! Тобі ще гай розвивається.  
Господи, ходити так не будеш!



-- Що ви таке говорите? -- повернувся на хату із змоченим обличчям Харитон. -- У моєму серці крові не добувся б, а ви собі смішки стружите?!

-- Не смішки, а життєву правду голосимо. Як за кожним вмерлим умирати, то світ скінчився б спорожнів би, як оця пляшка перед нами, -- сказав сусід, підносячи пляшку, може і вмисне на те, щоб дати знати Харитонові, що треба другу, свіжу тут поставити продовжувати життя.

-- Ти, Харитоне, не у гнів кажучи, пом'яни небіжку у сороковий день, та й гляди, -- молодиць тепер хоч гать гати! Не будеш так...

-- Ой, що ви таке говорите?! Встидайтеся! обізвалась котрась із жінок. -- По небіжці ще лава не захолола, а тут уже... От харцизм!

-- Ми говоримо про зовсім людське діло. буде чоловік отак ходити -- рости у стовбур...

-- Ні, ні, люди! Прошу вас, заікніться цим словом та й переходьте на іншу бесіду. Ви хіба небіжки не знали, та це ж янгол був, не жінка.

-- Господи, кожна жінка приходить на світ янголом, а відходить, пробачте, вже не теє, -- додав котрийсь.

-- Або не так - народжується янголом, живе капралем, а вмере -- знов янгол.

-- Правда, правда! Тільки родиться і вмирає янголом, а ціле життя - жінкою...

## СОБОРНИЙ ЦВИНТАР

Данило з Гаврилом живуть межа в межу. Відгородились високим парканом і один одного не чули. Жили собі, як колись казали в нас, порядні русини. В Гаврила своя церква, а в Данила - своя. І, здавалось, проживуть, як Бог приказав. Ага! Коли б не ці політиканти! А то видумали якусь соборність: соборна Україна, соборний молебень, а тепер упав хтось на голову та й видумав ще й соборний цвинтар - преч би ся казало! Люди добрі, що це діється? До чого світ котиться? Ну, як це так? Хто це так? А де ж наші владики? Кому така ересь упала на думку, щоб католиків з православними на одному цвинтарі ховати? Ціле життя ми жили, як вогонь з водою, а тут, ну... Ні, не хочеться вмирати, щоб на одному цвинтарі спочивати.

Відбувались соборні збори. Сперечались. "Це саме лихо! Коли воно вже на те пішло, то хоч відгородили б небіжчиків високим парканом, щоб одні одних не чули й нічим не турбували цей вічний спокій!" -- сказав Гаврило.

-- Агій на вас, люди добрі! Не бійтеся, що коли вас там поховують і не відгородять одних від одних, то візьметесь за чуби! Досить було сперечань, то хай хоч з миром спочинуть.

-- Ні, панове, що не кажіть, а, бігме, не хочеться мені вмирати, щоб разом з православним спочивати, -- сказав Гаврило. -- Ні, ні я ще таки подожду, і вірю в те, що ще доживу до того, що цей, як ви кажете, соборний цвинтар розмежують, щоб одні одних не чули, щоб з чистою ду-

шею спочити, без гріха.

Бо за що ж було ціле життя сперечатись, щоб тепер на одному цвинтарі єднатись?!

## СМІШНИЙ КАПЕЛЮХ

До редакції "Лиса Микити" завітав юнак -- років 30, а може й сорок, але не більше п'ятдесят.

-- З чим добрим ви до нас? -- запитав сторож, що виносив кіш із сміттям.

-- Місяців два тому я вислав свого вірша й досі він ще не був надрукований.

-- Може пригадаєте нам, як він називався? -- запитав сторож.

-- Це був вірш про капелюх...

-- О, о, о! Вже щось собі пригадую, -- сказав сторож, заглянувши до коша. -- Так, є він, але, на мою думку, він досить серйозний, а таких віршів тут не друкують. Він, бачите, починається з малої букви й малою кінчається, й жодних тут розділових знаків. Ви, мабуть, модерніст?

-- Так, я модерніст.

-- Тоді чому вам не вдатись з ним до "Сучасности"?

-- Я вже там був, а вони сказали, що мій "капелюх" уже немодний, він досить смішний, удайтеся з ним до "Лиса Микити".

-- Так, він є смішний, але замало смішний, щоб вам його тут надрукували. Але ви собі з цього нічого не робіть. Мода на капелюхи часто міняється. Потримайте його кілька років, аж знов прийде на нього мода, і ви таки зможете його використати.

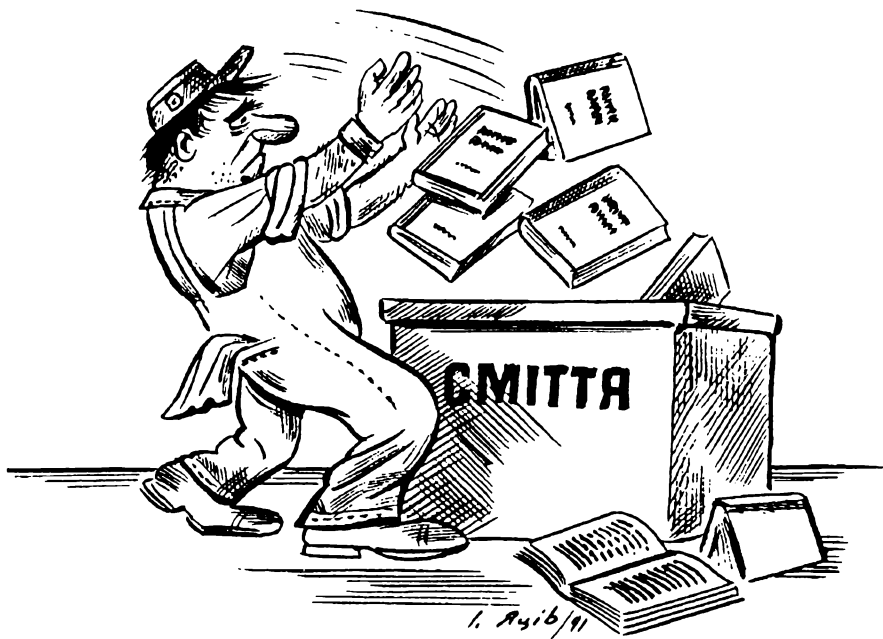
-- Дякую, що ви зберегли мені його. Послухаю вашої доброї поради, - сказав модерний поет у смішному капелюсі.

## А ТАМ, У ЛЬВОВІ!...

При нашій парафії відбувався цей літературний вечір. Правда, що було ще далеко до вечора, але як його назвеш, автор виступає із своїми творами, у своєму вісімдесятилітті, і спішиться у свою дорогу. Він чи не з Аргентини?... Столи були розставлені у підкову, навалені всячиною та й затичені пляшками гарячого напиту.

-- О, тут буде і випивка! То вже хвороба бери цю десяточку, у когось таке вирвалось із затиснених уст. -- Заповнив люд столи. Наш ювіляр розчулився, коли побачив таку громаду людей. Він поспішив розпечатати пачку своєї нової книжки й просив, щоб біля чарок поставити по-одному примірникові своєї повісти, даром. Коли проголосили, що автор - наш ювіляр, з любов'ю і пошаною до своїх читачів, що так численно зібрались сьогодні вітати його з вісімдесятиліттям, дарує кожному при столі на пам'ятку свій найновіший твір, в декого розпромінилось обличчя. Ну, а після цього подали курку. Чарочка за чарочкою і люди звеселіли. Почались промови, представлення жінок; що варили, пекли і на стіл подавали, а далі прийшов уже до слова і ювіляр. Знову промови і подяки, що й годі було вислухати всіх. Тож люди одні за одними, висувались з-за столів. Порожніли стільці, залишились столи і на столах книжки. Люди якось впорались з куркою і напінками, а книжку, мабуть, з пошани до неї, ніхто й не помацав. Ювіляр вийшов не тими дверми, в які заходив. Залишився один сторож. Йому довелося спрятувати із

столів. Він за голову схопився, як побачив стіл, завалений книжками. Гукнув голову громади. "Дивіться сюди! Що мені з цим робити?" Курочка з-перед людей щезла, чарки і пляшки спорожніли, а книжку ніхто й не помацав?... Чи чув хто про таке?! Що мені тепер з цим фантом зробити? Я не маю де це подіти. Викинути на смітник?"



Голова громади заломив руки, хитнув головою.

-- От так тобі й на! Я не знаю, що вам сказати, як порадити?! Якби я не голова, то я й зразу вам раду дав би... Може б повернути авторові? Але ж тоді впаде ганьба на нашу громаду. Громада ж наша чесна... Викидати книжку на смітник, то також якось нечесно, - бідкався голова.

Падоньку! Я ж у підвалі на книжки місця не маю, - сказав сторож.

-- Ну, то хай це, що я скажу, залишиться між нами, -- сказав голова: Щільно це запакуйте в мішки, зав'яжіть так, щоб не пізнати було, що це книжки... Зрозумійте мене, я не хотів би тої неслави, що з нашої Просвіти викидаються книжки на смітник... Зрештою, робіть, що знаєте, щоб тільки я про це не знав, розумієте мене?...

-- Розумію вас, -- пане голово, -- сказав сторож і взявся за роботу, щоб усюди було чисто й ані сліду по тому, що сталося.

## МЕРТВІ СПРАВИ І ЖИВІ ЛЮДИ

У редактора велика морока з іменами людей. Отак напише, покладе крапку, здається, все в порядку -- все написав, усіх згадав -- у добру путь! Ага, як тільки рядки побачили світ, починається бомбардування із вечора до самого рана.

-- Слухайте, редакторе, що ви там за чіпуху написали?

-- А що?

-- Про все написали, всіх згадали, а про мене немов води в рот набрали. Чи це не образа? Чи сплямлене моє ім'я, що промовчуєте його?

-- Вибачте, -- каже редактор, -- трапляється, якось випало, переочив.

-- Чому ви інших не переочили? Чого ж мого кума згадали? Та це ж такий п'єцух, що з хати воловодом не витягнеш. На збори КУК чи БУК носа не покаже, а раз пішов, і зразу в газету попав. Тепер купив собі те число і носить з ним: "Бачили, -- каже, -- в газеті про мене пишуть!" Я думаю, що вам доведеться написати спростування. Ви не мали рації згадуючи інших, мене не згадати.

Тільки що скінчив редактор розмову, як знову телефон:

-- Читала вашу писанину. Згадали ви про тих, що відкривали, представляли, доповідали, а переочили, або й умисне промовчали те, що найважливіше: не згадали мене, як ту, що головній бесідниці корсаж до грудей вчепила. Скажіть мені, чи це не образа для мене і для тої особи, що на такий корсаж собі заслужила? Зараз прошу, напишіть

спростування, бо знаєте, що ми організація, ми вам того не подаруємо, як будете до нас ставитися зневажливо.

Тільки що редактор написав спростування, услід за цим нові дзвінки:

-- Слухайте, коли вже ви про тих згадали, що на стіл подавали, то випадало би й дати кредит тим, що варили, га? Погрілися б ви так коло духовки, пане редакторе, то, може, більше б людську працю шанували...

Гріли так редактора ще кілька днів, торочилися спростування, як спростуванням спростувати спростування, аж редактор склеїв спростування приблизно такого змісту:

"У дописі про срібний ювілей п-ва Пастуховичів трапилася дуже прикра помилка, недотягнення й перерахування: 1) згадано тих, що відкривали, доповідали і не згадано паню Коров'як, яка головній бесідниці корсаж вчепила, 2) згадано тих, що склали привіти та не згадано пана Сову -- краяна ювілята, який хоч і не складав привіту та приїхав на цей ювілей аж зі самого Вінніпеґу, 3) згадано тих, що на стіл подавали у вишиваних сорочках, а не згадано тих, що в фартухах пріли коло духовок у кухні, тому їх список нижче залучуємо. Редакція наша їх усіх дуже перепрошує просить вибачення за такий прикрий недогляд.

А для себе почепив редактор новий девіз над письмовим столом: "Ми можемо переочувати справи, бо вони мертві, але ніколи не переочуймо живих людей, бо впімнуться."

## ВІДКРИЙТЕ ЙОМУ РАЙ!

По двадцяти роках тут -- я вже тепер, рахувати, як свій -- зовсім на місці людина, а тоді -- соромно згадати, який я був простакуватий недоріка. У старому краю уклепталось чомусь нам у голови, що початок усякого лиха у чарці. У чарці ми бачили і нашу програму: і нашу бездержавність, і безграмотність, і наш розбрат, і все пояснювалось успадкуванням старокозацького звичаю -- любови до чарки.

Я приїхав в Америку на конгрес. Думаю, аж тут вирішиться доля нашого народу! Так собі й думаю. Іду коридорами, плаваю віндами, досягаю вершка -- справа наша, кажуть, високо тут стоїть. Тож і на вершках треба її шукати. На дверях, кажуть, є написи: "Тут засідає комісія статутова, тут фінансово-бюджетова, тут резолюційна, тут верифікаційна, тут розметова, тут шкільна, тут номінаційна, а тут культурно-освітня". Якщо знайду: "Культурно-освітня" -- то це моя, бо я чомусь навчився спасіння наше бачити в культурі і освіті. Така то вже наша селянсько-просвітянська душа. Символом нашим завжди було променисте сонце.

Я блукаю між багатьох дверей. Шукаю своїх дверей. Шукаю свого гурта. Підступаю під двері, на яких таки видніє: "Тут засідає культурно-освітня комісія". Відчиняю двері. Стоїть веселий гурт, під срібним павуком, із срібними чарками в руках, осяяний ореолом срібного саява.

-- Пробачте, чи тут засідає культурно-освітня комісія? Тобто комісія для справ культури й освіти, -- питаю.

-- Тут, тут, прошу, заходьте! Ви яку п'єте? Якої вам

налляти? Скаж, джін, бренді?

-- Вибачте, -- кажу, -- але я, мабуть, не потрапив... Я шукаю комісію для справ культури й освіти... - і висмикую з дверей.

Другого дня знову починається це "ходіння по муках" коридорами й віндами в пошукуванні культури і освіти. Хтось цю культуру почепив собі на краватку, відніс до ідеалу, до якого тільки існує дорога. Можна йти і наблизитись, але ніколи її не пригорнеш до свого серця. Думаю і розглядаюся. -- А може я заблудив? Може я не в Америці, а в Африці? Може це й неправда, що Америка вирішить нам нашу долю? Підходжу до молодця з цапиною борідкою:

-- Скажіть, будь ласка, де тут, прошу вас, засідає комісія для справ культури й освіти? Будьте такі добрі!

Він підозріло дивиться на моє замішання, крутить головою -- веде мене під двері.

-- Дивіться, тут написано по-хлопськи, кирилицею, і прочитати не вмієте?!

-- Вибачте, але я вже тут був і... -- знітився я.

Він відчинив двері, заглянув до кімнати і сказав:

-- Очевидно, комісія для справ культури й освіти уже покінчила свою працю. Ви, добродію, спізнались... -- відчитав немов вирок.

Тепер, по двадцяти роках тут, мені соромно робиться, як згадаю, який то я був відсталий, простакуватий недоріка. Тож тепер, коли йду і натрапляю на веселий гурт із чарками в руках, не треба мені вже й напису на дверях, я знаю, що тут засідає комісія, яка робить дуже важливу політику і підносить ці чарки за нашу дежавність, за визволення, за культуру і освіту та велику дружбу. Тут і нам відкриють "рай".

## У СТАРШОГО БРАТА

Молодший брат з Америки гостював у Старшого брата в Україні.

Старший брат:

Ну, братчику, вип'ємо по стаканчику...

Молодший брат:

На жаль, не п'ю.

Старший брат:

О, а це відколи? Заборонили пани? Тож така це там свобода?!

Молодший брат:

Не заборонили, але якось не маю сили... Противна вона мені.

Старший брат:

А кому вона не противна? Для того й п'ємо, щоб її не було. Ось півпляшки хлюпнемо й кінець їй, цій проклятій сивусі. (Налляв чарки) Будьмо!

Молодший брат:

Хіба тільки по одній.

Старший брат: Вип'ємо по одній -- це ще не кінець біди. Не забудь, що ти в старшого брата, а в нас такий закон, що старшого брата треба слухатись... (Наливає по другій).

Молодший брат

(хитнув головою): Через це в нас і біда. Це вже буде друга.

Старший брат:

Знаємо, голубчику, що там у вас біда. Кажеш "друга".

Нема там друга. Це тільки тут у нас товариш. (Хильнули по третій). Я не хочу, щоб ти повернувшись в Америку, сказав, що тут біда, що брат тебе не почастував, як слід. Ти все тут мусиш бачити нашими очима. (Пили, доливали).

У молодшого брата посоловіли очі. Блищали, немов скляні.

-- Ну, то що ти тепер бачиш? -- запитав старший брат.

Молодший брат:

Тепер бачу вже тільки півбіди.

Старший брат:

Стривай, ще по одній і вже буде по біді. Я не хочу, щоб ти виходив із моєї хати похнюплений, пригноблений. Ти мусиш іти співаючи.

Молодший брат зареготався на всю хату.

Старший брат: От тепер бачу, ти своя людина. Дивишся на все нашими очима.

Не скажеш, що у нас біда. Була біда, буде й біді. Тут, знай, народ винахідливий: коли став бідувати, знайшов спосіб, як ту біду лікувати. Тож вип'ємо за щастя й свободу совєтського народу, що знайшов нам ліки на нашу біду! Ура! Хай знають пани, за яке щастя п'ють Івани!

## ДРУГЕ ДАННЯ

Майк Гичка в "нужнику" ("нужник" - це туалета в Москві) згадав не злим словом свого кума Клямку, який казав: "Їдеш, хло', в ту Ересер, не забудь узяти із собою туалетовий папір і гуму до жування".

- Агій на тебе, куме! Хто ж таке видав, щоб їдучи з дому, брати із собою туалетовий папір?!

А Клямка на це:

- Ти не будь зарозумілим, не філософуй, а поклади в течку, кажу тобі, гуму до жування, а коло гуми туалетовий папір, щоб не прийшлося тобі там у "нужнику" нарікати на владу.

"Добре казав кум Клямка, - викрикнув Гичка в "нужнику" на повний голос, та й не переставав бурбосіти щось собі під носом.

Він вийшов поденервований з сбіду. Подали йому на стіл на перше дання щось квасненькувате, ніби борщ. Тільки борщ буває червоний, а це прозора, як сльоза рідина, така, що крізь неї з вікна видно небо. "Он де небо!" - подумав Майк. По цьому небу, ніби хмаринки, десь-не-десь плавав бур'янець, що тут його називають кваском. "Значить, є небо, а в небі квасок, - пробурмотів собі під ніс Майк, і зразу звернув на себе увагу своїх сусідів, що стали підсміхатися із Майка.

- А ви, вуйку, не сердтесь, вихлепчіть суп, а побачите, що там на дні, то ще й печеного рака знайдете! - підказав молодик-сусід.

- А пекло би вас у печінках! - пробурбосів Майк. Він суп вихлептав і чекав на друге дання - на цього печеного рака. Чекав, чекав і чекав. Сонце посувалось, а дівчата не спішилися із другим данням. То Майк ударив кулаком об стіл, аж тарілка підскочила.



- Гей, ти, русява! Як, ще довго мені тут чекати на друге дання? Сонце посувається, а ти й гадки не маєш. Чи я до завтра маю чекати на це друге дання?

- Послухайте мене, вуйку! - утрутився молодик-сусід, - підіть ген, станьте в чергу по пиво, то одною стрілою двох зайців уб'єте - і чергу собі застоїте, обід з'їсте і пива хлисите.

Майк зразу сприйняв це за насміх, а потім подумав, розглянувся, залишив на стільці капелюха, щоб хтось не зайняв йому його місце, і пішов стати в чергу по пиво.

- А чого це черга? Що, пива у вас бракує? - запитав Майк сусіда, як уже настоявся.

- Пива в нас не бракує. Брак склянок, і ви мусите підождати, аж вам хтось спорожнить склянку, ну, а потім, звісно, треба ж склянку і сполокати... - чемно інформував сусід.

- А полокало б їх у печінці! - сказав Майк, і, не дочекавшись черги, вернувся до свого стола. Але тут уже на його місці сиділа якась старша огрядна жінка.

- Прошу встати, а то ви сіли на мого капелюха, - чемно сказав Майк.

Огрядна жінка звелась на ноги, оглянулась на сидження.

- Та що ви, на самом деле, розумієте... - капелюха на стільці не було. Капелюх лежав догори крисами під столом. Майк прикляк, щоб добути капелюха.

- Е, е! Вуйку! У нас жінкам під подолки не заглядають! - викрикнув хтось із-за сусіднього стола. Капелюх уже був добре зім'ятий, запорошений і забруднений.

- А що, вуйку, напились пива? - запитав молодик, що порадив Майкові стати в чергу.

- Напився. Пило б їх у печінках! - з огірченням пробурбосів Майк.

- Ну, то утріться! А зараз, то ще й обід з'їсте, - весело проговорив молодик, - а потім знов станете в чергу і ще раз пива нап'єтесь.

Майк уже не звертав уваги. Підійшов до огрядної жінки: "Товаришко, перепрошую, але ви зайняли моє місце. Я тут з'їв перше дання, чекав на друге, а поки - пішов стати у чергу по пиво...

- От такой спекулянт, понімаєш!

- Хоче два гриби в борщ, - озвалась жінка, що подавала на стіл.

Майкові уже було цього забагато, і він викрикнув на весь голос:

- Я не спекулюю, а ви спекулюєте! Використовуєте мене! Я заплатив вам за їду ще в Канаді, мені належиться! З'їв перше дання, а коли буде друге - питаю вас?

## З ФЛОРИДИ

Цих двоїх старушків ми завжди бачимо на одній і тій самій лавочці. Вони розмовляють між собою голосно, бо переконані в тому, що їхньої мови ніхто тут не розуміє.

-- Ти скажи мені, чоловіче, ми вже третій рік перебуваємо в цих молодих людей, а й досі в них нема маленької дитини, га? Що ти скажеш на це?

-- Ти смішна, жінко! Ніхто тут дітей не хоче, бо народжують тут діти поганими. Не чуєш, що між дітьми діється? Вони ж народжуються старими й злими.

-- Може тому то ті, що ми в них живемо, живуть неодруженими...

-- А чому ти, жінко, думаєш, що вони не одружені?

-- В них же інші прізвища...

-- Та це тепер в моді, менший податок платять.

-- А як це так, що сплять разом та й дітей не мають?

-- Кажу ж тобі, але ти, якби глуха. Народжуються погані діти, тож ніхто їх не хоче. А вони от так, купили собі собачку й вона носить її на руках, цілує, приголублює, як свою власну дитину.

-- То, жінко, нам треба знати, що це інший світ. Хто в нас собаку тримав у хаті? Хто в нас їв би був з одної миски із собакою? А тут вона обціловує його, лижуться... Вона собачку купує, чистить, в сорочечку одягає...

-- Це ти, чоловіче, правду кажеш. У нас собака була на ланці й тому була така зла, гавкала, гарчала, зуби шкірила, а то й казилась. А тут собаки, мов діти, а за те діти, як

скажені собаки: стріляються й батьків убивають.

-- То це світ обертається догори ногами.

-- Ну, та світ уже своє віджив, а це приходить Петрова тисяча...

-- Видно, чоловіче, що й ми вже на цьому світі задовго живемо...

-- Нічого не вдієш: старі задовго живуть, бо живуть по-старому, а молоді, молоді вмирають, бо живуть по-новому.

-- Мені здається, чоловіче, що нас тут хтось підслухає...

-- Хай підслухає, або й ні -- нас він не зрозуміє, -- сказав старий.

# Зміст

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| КІЗОНЬКИ І МІСТОК .....                    | 7  |
| НОВІ І СТАРІ МЕТОДИ .....                  | 11 |
| ЗАПУСКАЙМО БОРОДИ .....                    | 13 |
| УСУЧАСНЕНА ШКОЛА .....                     | 16 |
| ЯК ТРЕБА ГОВОРИТИ .....                    | 19 |
| ІЗ КОНГРЕСУ КУК .....                      | 21 |
| ПРОМОВА ПРОГРЕСИСТА .....                  | 22 |
| КУДИ НАМ, ІВАНАМ, КОЛИ ВСЕ ВЖЕ МАЄМО ..... | 23 |
| СЕСІЯ ВІЙТІВ .....                         | 25 |
| ІСУСЕ МИЛИЙ, МИ НЕ БАГАТІ! .....           | 28 |
| КОНКУРС ЖІНОК .....                        | 30 |
| ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО КНИЖКИ .....                | 33 |
| НЕМА ЩО РОБИТИ .....                       | 36 |
| ПОМИНКИ .....                              | 38 |
| СОБОРНИЙ ЦВИНТАР .....                     | 41 |
| СМІШНИЙ КАПЕЛЮХ .....                      | 43 |
| А ТАМ, У ЛЬВОВІ! .....                     | 44 |
| МЕРТВІ СПРАВИ І ЖИВІ ЛЮДИ .....            | 47 |
| ВІДКРИЙТЕ ЙОМУ РАЙ! .....                  | 49 |
| У СТАРШОГО БРАТА .....                     | 51 |
| ДРУГЕ ДАННЯ .....                          | 53 |
| З ФЛОРИДИ .....                            | 57 |

НОВІ МЕТОДИ  
НАВЧАННЯ  
УКРАЇНСЬКОЇ  
МОВИ



"ОТО ТОБІ І РАЗ "ЧІЛТОН"!  
СТИСКАЛИ ПРОФЕСІОНАЛІСТИ СТОРОЖЕВІ  
РУКУ ЗА ЛЕКЦІЮ РІДНОЇ МОВИ-ДЯКУЄМО ЗА МЕТОДУ.